

Simulare județeană examen de bacalaureat 2025

Proba E. d)

Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

I. TÊTEL**(30 pont)**

Írja a vizsgalpra csak a feladatok sorszámát, és tüntesse fel mellettük a helyes válasznak megfelelő betűjelet! Csak egyetlen helyes válaszlehetőség létezik.

1. J.P. Sartre felfogásában:
 - a. az emberi létezés célja a titok feltárása
 - b. az emberi természet előre meghatározott
 - c. az ember a választásainak az eredménye
 - d. az emberi létezés értelme a saját természetünk határainak az ismerete
2. Egy cselekedet jó vagy rossz értékére fekteti a hangsúlyt:
 - a. az esztétika
 - b. a morálfilozófia
 - c. az empirizmus
 - d. az ismeretelmélet
3. Nem alkalmazott etikai probléma:
 - a. a halálos ítélet
 - b. az abortusz
 - c. az eutanázia
 - d. az igazság keresése
4. Szent Ágoston szerint a belső ember:
 - a. test
 - b. lélek
 - c. magánszféra
 - d. a belső szabadság
5. J.P. Sartre képviselője:
 - a. az egzisztencializmusnak
 - b. a liberalizmusnak
 - c. a kontraktualizmusnak
 - d. az agnoszticizmusnak
6. L.Blaga elmélete szerint, az emberi létezés értelme:
 - a. a kultúrában áll, mivel az ember a titkok felfedésén munkálkodik, de közben megalkotja a kultúrát
 - b. az abszurd sors felvállalásában áll és az adott létezés tudatosításában
 - c. az emberi természet abszolút szabadságára alapozódik
 - d. a szociabilitásban áll, az egyénnek a társas életre való természetes törekvésében
7. A morál nem válaszol a következő kérdésre:
 - a. Mit kell tennem?
 - b. Mely cselekedetek jók és melyek rosszak?
 - c. Mit tudhatok meg?
 - d. Melyik az a morális törvény, amely szerint élek?
8. A Legnagyobb Boldogság Elve az erkölcs alapját képezi:
 - a. a deontológiai etikában
 - b. az utilitarista etikában
 - c. a hedonista etikában
 - d. az alkalmazott etikában

9. A deontológiai etikában egy cselekedet csak akkor rendelkezik erkölcsi értékkel, ha:
- megegyezik az erénnyel
 - olyan normatív elvek kormányozzák, amelyek szükségszerűvé és egyetemessé teszik
 - a legnagyobb boldogság elve irányítja
 - a célja a testi fájdalom és a lelki szenvedés megszüntetése
10. A logicizmus elmélete szerint:
- a létezés lényege a metafizika
 - az embert meghatározza a racionalitás
 - a tapasztalat számít
 - a filozófia feladata a nyelv tisztázása

II.TÉTEL**(30 pont)**

A. Elemezze egy oldalban filozófiai szempontból az *ember gondolkodó lény* problematikáját.

Pontot ér:

- a) egy filozófus megnevezése, aki az írásaiban az *ember, mint gondolkodó lény* kérdéskörét taglalja **1 pont**
- b) az *ember gondolkodó lény* kérdéskörére vonatkozó filozófiai tézisnek/gondolatnak a megnevezése **2 pont**
- c) a b) alpontban nevesített filozófiai tézis/gondolat kifejtése **6 pont**
- d) a megnevezett tézis/gondolat egy konkrét, a kortárs társadalomból merített példával való szemléltetése **4 pont**
- e) nevezze meg, hogy mi lenne a következménye a társadalomra annak, ha az ember nem rendelkezne értelemmel **1 pont**
- f) a szaknyelv megfelelő használata **1 pont**
- g) a pontosított terjedelem betartása **1 pont**
- B. Érveljen az alábbi tézis mellett vagy ellen: *az ember, mint kulturális lény, egy civilizált társadalom megalkotója.* **8 pont**
- C. Szemléltesse egy konkrét példa által azt, ahogyan megnyílvánulhat alkotói lény minőségében. **6 pont**

(30 pont)**III.TÉTEL**

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

Világos, hogy miért inkább hivatott az ember állami életre, mint a méh vagy bármely más, csoportban élő állat. Hiszen, mint mondani szokás, semmit sem tesz vaktában a természet; márpedig beszédre egyedül az ember képes az élőlények közt; a megszólaló hang kétségtelenül a fájdalmat és az örömet jelzi, s ezért a többi élőlénynél is megvan (természetük azonban csak addig jut el, hogy a fájdalmat és örömet megérzik és egymásnak jelzik): az értelmes beszéd a hasznos és a káros, tehát egyúttal az igazságos és az igazságtalan kifejezésére is szolgál. Valójában éppen az a többi élőlényrel szemben az ember sajátossága, hogy ő az egyedüli, aki felfogja a jót és a rosszat, az igazságot és az igazságtalant, márpedig éppen azokból, akik erre képesek, jön létre a család és az állam.

(Arisztotelész, *Politika*)

Válaszoljon a következő követelményekre:

- Fogalmazza meg az adott szöveg alapján az emberi természet két tulajdonságát. **4 pont**
 - Mutasson rá, körülbelül fél oldal terjedelemben, ahol a fogalmakat filozófiai értelmükben használja, az *emberi természet és az értelem* fogalmai közötti összefüggésre! **10 pont**
 - Indokolja meg a szövegben megjelenő filozófiai nézőpont időszerűségére vonatkozó álláspontját! **6 pont**
- B. Tudva azt, hogy Szent Ágoston felfogásában az ember az istenség jellemzőivel rendelkezik: *Megismerés, Létezés, Akarat*
- Nevezze meg ezen felfogás két következményét a vallásos emberre. **4 pont**
 - Érvekkel támassza alá azon gondolatot, mely szerint Szent Ágoston véleményét megkérdőjelezhetné egy egzisztencialista filozófus. **6 pont**